ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА

Граѓански Буџет на Општина Крива Паланка за 2026 година

Зошто граѓански буџет?

✓ Информирање на граганите за тоа како се собираат општинските приходи и како се трошат општинските средства.
✓ Едукација на граѓаните за клучните термини, принципи и начела поврзани со општинскиот буџет и локалните финансии.
✓ Зголемување на свесноста на граѓаните за нивната улога во буџетскиот процес на локално ниво.
✓ Поттикнување на поголема активност и учество на граѓаните во процесите на планирање и реализација на општинскиот буџет.
✓ Запознавање на граѓаните со донесениот БУЏЕТ ЗА 2025 год. и неговите основни карактеристики - структура – кои се и колкави се општинските приходи и каде општината планира да ги потроши јавнте ресурси.

ШТО Е БУЏЕТ НА ОПШТИНА И ГРАЃАНСКИ БУЏЕТ НА ОПШТИНА?

БУЏЕТОТ НА ОПШТИНАТА претставува годишен план на сите приходи, приливи и одобрени средства и сите расходи и одливи на средства, а ги вклучува основен буџет на општината, буџетот на дотации, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности.

ГРАЃАНСКИОТ БУЏЕТ е документ развиен од општината исклучиво за јавноста и во него е претставен буџетот на општината во поедноставен, помалку технички формат, за да се изгради подобро разбирање за тоа како општината управува и ги користи јавните финансии. Ова разбирање е од витално значење за јавната одговорност и отчетност и за зголемување на инклузивното граѓанско учество при спроведувањето на локалните политики.

Буџет на општината е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства и ги вклучува:

1. Основниот буџет;
2. Буџетот на дотации;
3. Буџетот на самофинансирачки активности;
4. Буџетот на донации;
5. Буџетот на кредити.

1.Основниот буџет е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства со буџетот за финансирање на основните надлежности на општината.

2.Буџет на дотации годишен план на приходи од дотации и одобрени средства кои се користат за финансирање на надлежностите на општината, за финансирање конкретни намени, надлежност, програми и инвестициони проекти

3.Буџет на самофинансирачки активности е годишен план на приходи од активности на буџетските корисници кои се дополнителни на основните активности дефинирани со закон и на одобрените средства

4.Буџет на донации годишен план на приходи од донации и одобрени средства кои се користат строго наменски и согласно со договорот склучен со донаторот

Буџетот на општината се однесува за период од една фискална година и започнува на 1 јануари и трае до 31 декември

Постапката за изготвување, донесување и извршување на буџетот на општината претставува **буџетски процес.**

Буџетскиот процес се заснова на следните начела:

- Транспарентност;
- Одговорност;
- Законитост;
- Економичност;
- Ефикасност и
- Ефективност

Учесници во буџетскиот процес:

- **Внатрешни учесници** (Градоначалникот, Советот на општината, раководителите на одделенија и на единките корисници);

- **Надворешни учесници** (граѓаните,НВО, бизнис заедницата).

Фази на буџетскиот процес

I фаза Одлучување за целите на општината за наредната година врз основа на стратегијата на општината и потребите на граѓаните;

II фаза Анализа и изготување на предлог-буџет;

III фаза Усвојување на буџетот и

IV фаза Извршување на буџетот.

Буџетски календар за подготовка на буџетот за 2026 година

МОЖЕН ДАТУМ	БУЏЕТСКИ АКТИВНОСТИ
До 30 септември	Министерот за финансии доставува буџетски циркулар во кои се содржани главните насоки за изготвување на Предлог-буџетот за наредната година и висината на дотациите од Буџетот на РСМ,кој им го доставува на општините.
1 – 5 Октомври	Градоначалникот до општинските буџетски корисници ги доставува главните насоки за изготвување на финансиските планови.
Октомври	Анализа на финансискиот капацитет на општината и комуникација со секој од клучните сектори и одделенија во општината (со цел утврдување на нивните фискални потреби (буџетски трошења) во контекст на нивните планирани програми и активности).Усогласување на . аналитичките информации со целите/преоритетите/активностите на секој од општинските сектори и одделенија.
Октомври	Одговорните одделенија за подготовка на Годишните програми ги доставуваат до предлог-пресметките за наредната година со образложение за висината на износите по позиции.
Октомври	Градоначалникот и Одделението за финансиски прашања врши преговарање и анализирање на доставените Предлог-програми и пресметки и ги одредува преоритетите и одредбите на новиот Предлог-буџет.
Октомври – Ноември	Општинските буџетски корисници ги доставуваат своите финансиски планови до Градоначалникот и до одделението за финансики прашања.

Буџетски календар за подготовка на буџетот за 2026 година

МОЖЕН ДАТУМ	БУЏЕТСКИ АКТИВНОСТИ
Крај на ноември	Одделението за финансиски прашања до изготвува Предлог – Буџетот и го доставува до Градоначалникот на разгледување и одобрување.
Декември	До Советот се доставува конечен Предлог – Буџет од страна на Градоначалникот и Одделението за финансиски прашања со соодветно образложение.
Декември	Се води расправа во телата на Советот од Општината.
Крај на декември	- Донесување на Буџетски календар ; - Донесување на Буџетот за наредната буџетска година ; - Донесување на Одлука за извршување на буџетот на општината ; - Донесување на одлука за вредноста на бодот за пресметување на платата на државните службеници.
1 Јануари	Започнува новата фискална година .

Буџетот на општината се состои од општ и посебен дел:

<u>Општиот дел содржи:</u>

- Консолидиран биланс на приходи и расходи
- Функиционална класификација на расходи
- Биланс на тековно оперативни приходи и расходи
- Биланс на капитални приходи и расходи

<u>Посебниот дел содржи:</u>

- Буџетски – тековно – оперативни програми
- Буџетски капитални програми
- Развојни програми

Буџетски приходи

Приходите на буџетот на локалната самоуправа се обезбедуваат од:

- Сопствени извори;
- Дотации од средствата од буџетот на РСМ и од буџетските фондови;
- Донации примени од земјата и од странство.

Приходи од сопствени извори

- Локални даноци;
- Локални такси;
- Локални надоместоци;
- Приходи од сопственост;
- Приходи од донации;
- Приходи од парични казни;
- Приходи кои се остваруваат од персонален данок од доход;
- Приходи од самопридонес.

Приходи во основниот буџет

Даночни приходи (21% во основен буџет)		Неданочни приходи (3% во основен буџет)	
вид на приход	**износ**	**вид на приход**	**износ**
Данок од доход, добивка и од капитални добивки	11.700.000	Глоби,судски и административни такси	800.000
Даноци на имот	15.800.000	Такси и надоместоци	800.000
Даноци на специфични услуги	27.800.000	Други владини услуги	5.000
Такси за користење или дозволи за вршење на дејност	6.100.000	Други неданочни приходи	9.000.000
ВКУПНО:	**61.400.000**	**ВКУПНО:**	**10.605.000**

Капитални приходи (26 % во основен буџет)		Трансфери и донации (50% во основен буџет)	
вид на капитален приход	**износ**	**вид на капитален приход**	**износ**
Продажба на капитални средтсва	20.000.000	Трансфери од други нивоа на власт	147.504.066
Продажба на земјиште и нематеријални вложувања	57.456.581		
ВКУПНО:	**77.456.581**	**ВКУПНО:**	**147.504.066**

Структура на приходите во основниот буџет

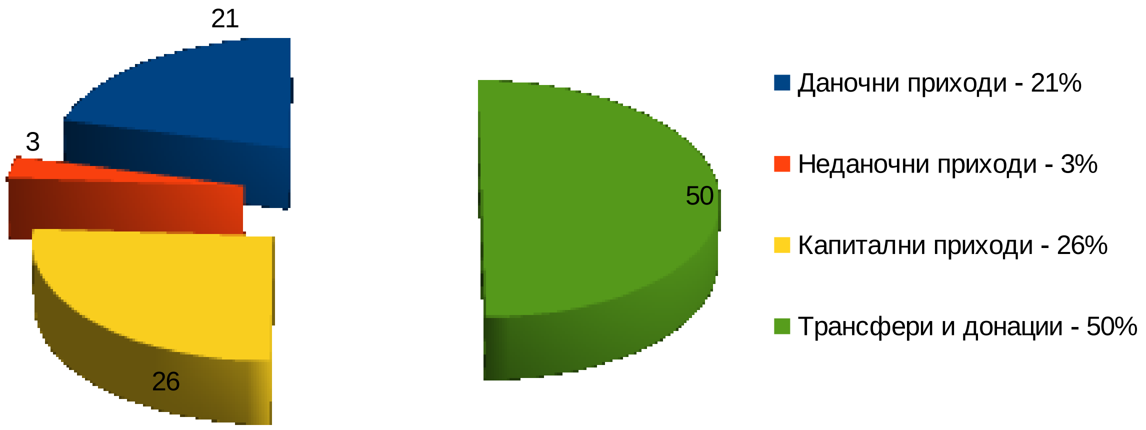

Структура на даночни приходи

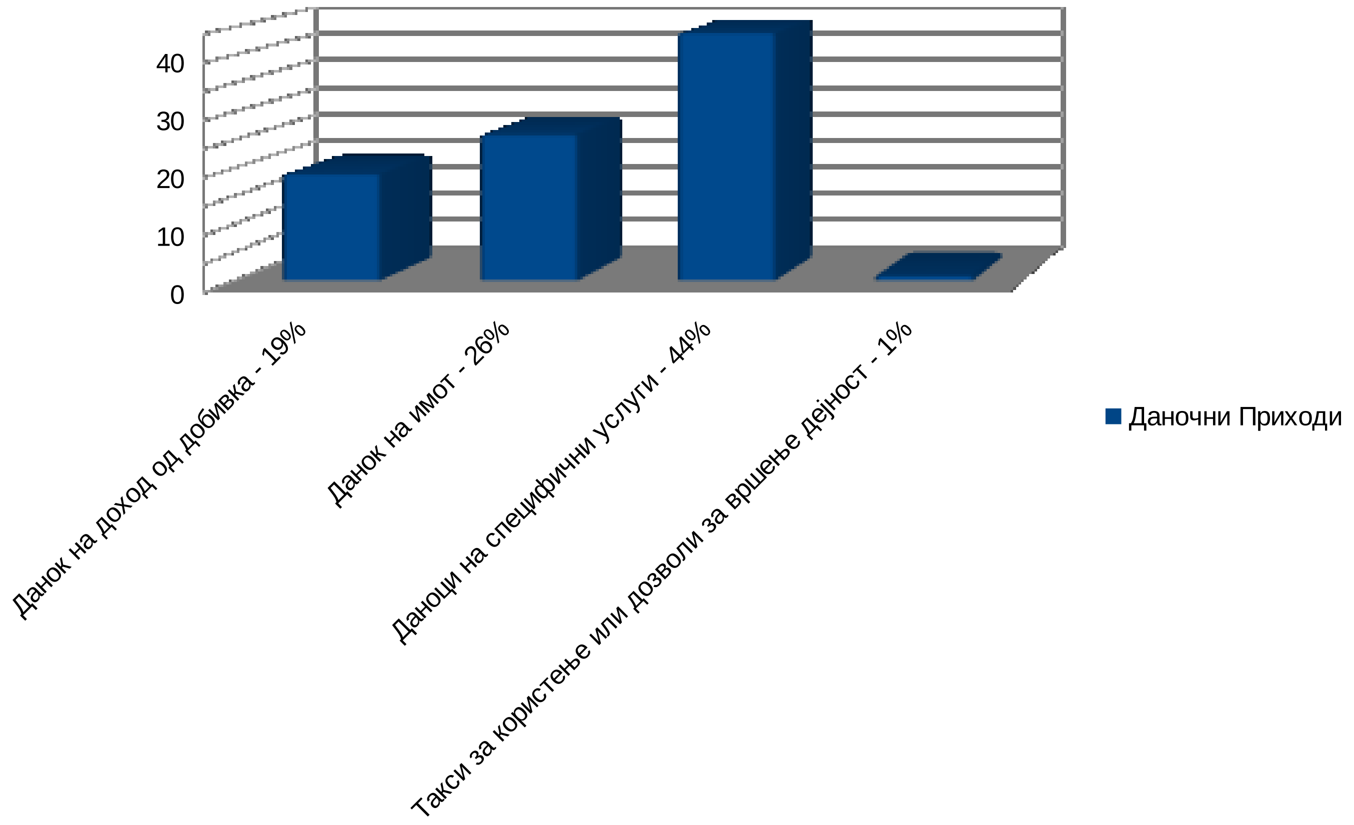

Структура на неданочни приходи

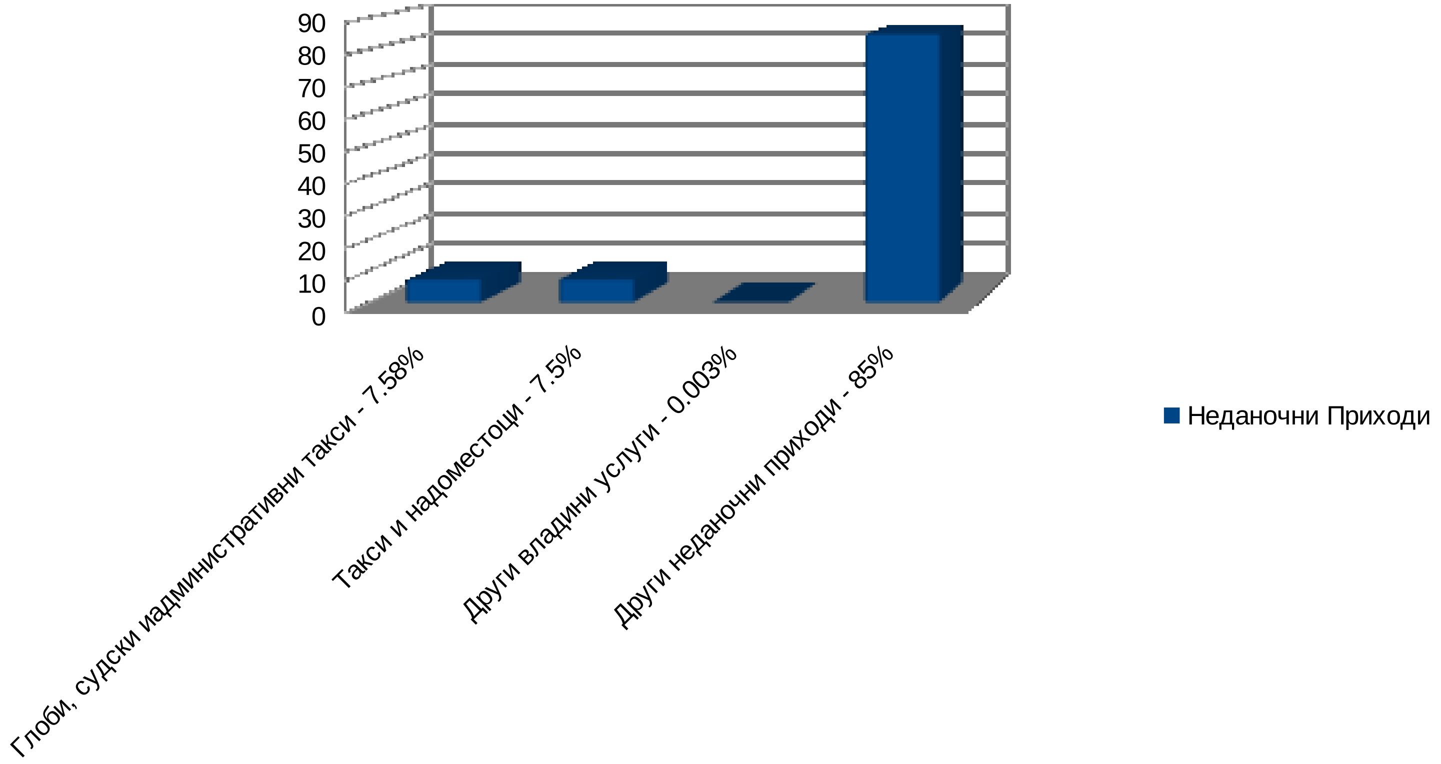

Приходи во БУЏЕТ за 2026 ГОДИНА (по сметки)	**Проектирани**
1. Основен буџет	**296.695.647**
<u>- Максимален износ на сопствени приходи</u>	<u>153.280.742</u>
- Дотација на општината , од приходи од ДДВ	53.900.653
- Пренесен вишок на приходи од претходна година	10.300.000
- Капитални трансфери од други нивоа на власт	79.484.270
2.Буџет на дотации	**309.680.277**
3. Буџет на самофинансирачки активности	**6.450.000**
4. Буџет на донации	**68.106.000**
<u>ВКУПНО:</u>	**681.201.924**

Буџетски расходи

КАДЕ И КАКО СЕ ТРОШАТ ОПШТИНСКИТЕ ПАРИ?

Особено е важно нашите граѓани да имаат увид каде и како се трошат локалните ресурси. Локалните расходи се директно поврзани со обезбедувањето на потребните добра и услуги на граѓаните – затоа нивната структура и начин на распределба е особено важно да бидат транспарентно претставени.

Расходите на буџетот на локалната самоуправа се состојат од:

- **Тековни трошоци** (плати и надоместоци, трошоци за набавка на стоки и услуги, тековни трансфери и каматни плаќања);
- **Капитални трошоци** (купување на капитални средства и капитални трансфери).

Расходи во Основен Буџет	Износ	Процент
Тековно оперативни расходи	150.468.000	51%
Капитални расходи	146.497.647	49%
ВКУПНО:	**296.965.647**	**100%**

Структура на Тековно оперативни расходи во основен буџет

Структура на капитални расходи во основен буџет

Планирани расходи по сметки и програми

На сметката Основен Буџет се планирани следните расходи по програми :

Реден број	Програми 2026 година	Планирани средства Основен Буџет	Проценти
1	A0 – Совет на општина	4.350.000	1,45 %
2	A1 – Изборни активности и референдуми	5.669.000	1,88 %
3	D0 – Градоначалник	2.045.000	0,68 %
4	D1– Месна самоуправа	60.000	0,02 %
5	E0 – Општинска администрација	67.620.000	22,30 %
6	EA – Капитални трошоци на Општината	570.000	0,19 %
7	F1 – Урбанистичко планирање	3.977.000	1,38 %
8	G1 – Подршка на локалниот економски развој	3.595.000	1,30 %
9	J0 – Одржување на урбана опрема	2.500.000	0,83 %
10	J1– Снабдување со вода	300.000	0,07 %
11	J2 – Одржување и пречистување на отпадни води	300.000	0,07 %
12	J3 – Јавно осветлување	9.850.000	3,27 %
13	J4 – Јавна чистота	5.000.000	1,66 %
14	J6 – Одржување и заштита на локални патишта,улици и...	7.600.000	2,19 %
15	J7 – Одржување и користење на паркови и зеленило	5.000.000	1,66 %
16	J8 – Други комунални услуги	2.200.000	0,73 %
17	JA – Изградба на јавно осветлување	8.957.283	2,98 %
18	JD – Изградба и реконструк. на локални патишта и улици	4.100.000	1,36 %
19	JDA– Изградба и реконструк. на локални патишта и улици	10.468.673	3,48 %

20	JDB – Реконструкција на патен правец за Калин Камен	30.009.109	9,97 %
21	JDV – Рек.на дел од ул.Св. Јоак Осого делница Единство и кана	33.064.834	10,99%
22	JG – Изградба на системи за водоснабдување	750.000	0,25 %
23	JEA – Поставување на урбана опрема монтажно-демонтажен објект- Катна гаража	10.441.034	3,47 %
24	JI – Изград. на системи за пречистување на отпадни води	2.950.000	2,81 %
25	JL – Други комунални услуги (капитални расходи)	950.000	0,32 %
26	JLA – Партерно уредување на Мајор Корито на Крива Река	18.886.471	6,28 %
27	JMA – Капитални расходи за паркови и зеленило	4.000.000	1,33 %
28	JNA–Изградба на спортско рекреативни детски игралишта	13.406.553	4,45 %
29	N2 – Средно образование	4.550.000	1,51 %
30	K3 – Музејска и кинотечна дејност	4.824.000	1,60%
31	K4 – Културни манифестации и творештво	13.260.000	4,41%
32	KA –Културни манифес.и творештво (капитални трошоци)	355.000	0,11 %
33	L0 – Спорт и рекреација	3.183.000	1,06 %
34	LAA – Уредување на спортски комплекс-трибини кај фуд.игрални	1.588.690	0,53 %
35	R1 – Заштита на животна средина и природа	3.300.000	0,99 %
36	RAA–Капитал рас. за заштита на животната средина и природа	6.000.000	1,99 %
37	W0 – Противпожарна заштита	1.235.000	0,41 %
38	X1 – Родова еднаквост	50.000	0,02 %
	ВКУПНО:	**296.965.647**	**100%**

2. Блок дотации

На сметката Буџет на дотации се планирани следните програми и расходи :

Програми 2026 година	Планирани средства Буџет на дотации	Проценти
N1 – Основно образование	173.386.000	56%
N2 – Средно образование	70.258.000	23%
V1 – Детски градинки	39.036.277	12%
W0 – Противпожарна заштита	27.000.000	9%
ВКУПНО:	309.680.277	100 %

3. Самофинасирачки активности

На сметката Буџет самофинансирачки активности се планирани следните програми и расходи :

Програми 2026 година	Планирани средства Буџет на самофинансирачки активности	Проценти
K3– Музејска и кинотечна дејност	670.000	10%
KA – Културни манифестации и творештво (капитални расходи)	500.000	9%
N1 – Основно образование	285.000	4%
N2– Средно образование	350.000	5%
NA– Капитални расходи за основно образование	45.000	1%
V1– Детски градинки	4.600.000	71%
ВКУПНО:	6.450.000	100 %

4. Сметка на донации

На сметката Буџет на донации се планирани следните програми и расходи :

Програми 2026 година	Планирани средства Буџет на донации	Проценти
G2– Поттикнување на развојот на туризмот	3.250.000	5%
J8 – Други комунални услуги	9.210.000	14%
JM – Паркови и зеленило (капитални расходи)	15.490.000	23%
K3 – Музејска и кинотечна дејност – Градски Музеј	3.391.000	5%
KA – Музејска и кинотечна дејност (капитални расходи)– Градски Музеј	16.690.000	25%
L0 – Спорт и рекреација	1.418.700	2%
LA – Спорт и рекреација (капитални расходи)	17.336.300	25%
N1 – Основно образование	1.320.000	1%
ВКУПНО:	**68.106.000**	**100%**

Планирани проекти на 785 :

Планирани проекти во Буџет за 2026 година – Сметка 785	Планирани средства на проекти	Проценти
G2– Проект „ Земја на легендите "	3.250.000	5 %
J8/JM – Проект„ ПАРКС "	24.700.000	36 %
K3/KA –Проект„Културна област-заедница за кулурно наследство-Градски Музеј"	20.081.000	29 %
L0 /LA – Проект „ Адреналински парк "	18.755.000	28 %
N1 – Планирани проект на ООУ „ Јоаким Крчовски"	1.320.000	2 %
ВКУПНО:	**68.106.000**	**100%**

Процент на планирани расходи по сметки во вкупниот Буџет

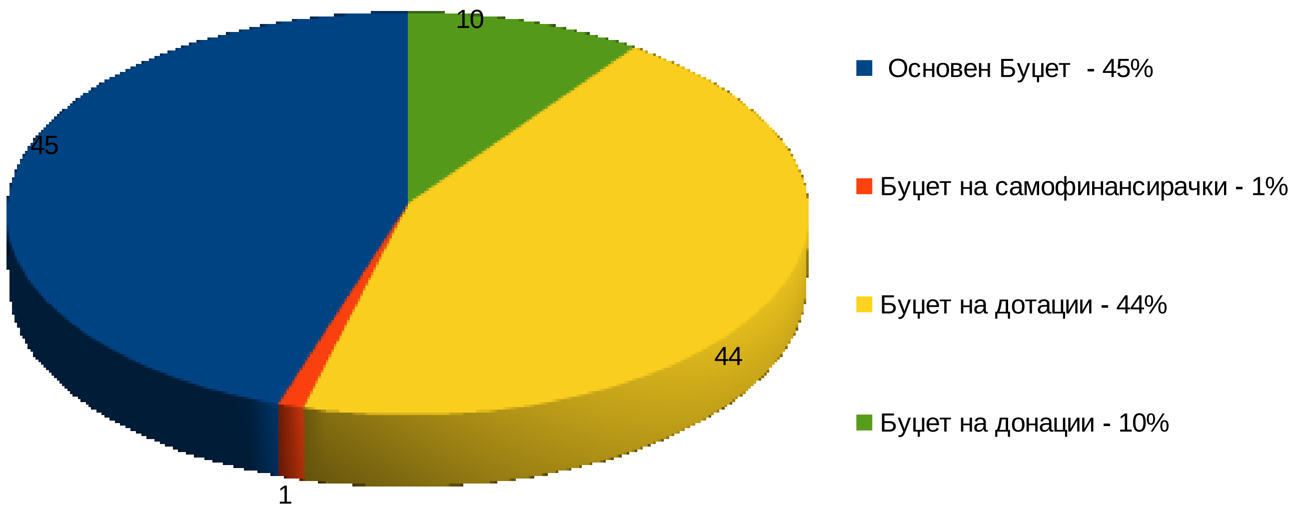

***Развоен дел – Буџет на Општина Крива Паланка за 2026 година се планирани 8 Развојни програми JNA, JEA, JDA, JDB, JDV, JLA, JMA и RAA со вкупна вредност од 126.276.674 денари и тие се распределени во посебниот дел на програми на соодветни расходни конта.**

Развојни програми во Основниот Буџет за период 2026 – 2028 година	2026 година	2027 година	2028 година	Финансирање 2026 година
JNA–Изградба на спортско рекреативни детски игралишта	13.406.553	8.928.230		Кофинансирање
JEA – Поставување на урбана опрема монтажно-демонтажен објект- Катна гаража	10.441.034	13.000.000		Кофинансирање
JDA–Изградба и реконструкција на локални улици и патишта	10.468.673	24.133.619		Кофинансирање
JDB – Реконструкција на патен правец Калин Камен	30.009.109	18.919.856		Министерство за транспорт
JDV–Реконстукција на дел од ул.Св.Јоаким Осоговски делница од ДО Единство до спој со А2 со изградба на адмосверска канализација	4.064.834 29.000.000	17.047.258		Кофинансирање Министерство за транспорт
JLA – Партерно уредување на Мајор коритото на Крива Река – дел 1 и дел 4	18.886.471	8.909.640		МЖСПП
JMA – Уредување на јавни површини,улици,патеки со бехатон плочи	4.000.000	6.000.000	8.000.000	Кофинансирање
RAA – Активности во програмата за животна средина	6.000.000	6.000.000	8.000.000	Кофинансирање
ВКУПНО:	126.276.674	102.938.603	16.000.000	

Вкупниот Буџет на Општина Крива Паланка за 2026 година ќе изнесува 681.201.924 денари.

Истиот се состои од следниве сметки со соодветни износи и процентуално учество во вкупниот буџет:

Сметки	Износ	Проценти
- Основен Буџет	296.965.647	44%
- Буџет на самофинансирачки активности	6.450.000	1%
- Буџет на дотации	309.680.277	45%
- Буџет на донации	68.106.000	10%
ВКУПНО:	681.201.924	100%